

Сапунова, Ноефита Хилендарски и Васкидовича за една не особено щастлива случайност, и, сравнявайки двата прѣвода на евангелието у Софрония и у Сапунова, намира първия „гораздо правилнѣе и глаже“ отколкото втория, понеже Софрони пише безъ членове, (безъ „уродливаго тататата“), съ у вм. ж (буде), съ естъ вм. е и съ други старинни особености, когато Сапуновъ се придържа навредъ о живото произношение. „Если въ одной области говорятъ человѣко, а въ другой человѣкатъ, то ето самое различіе доказываетъ, что то и другое неправильно...“ Намѣри ли се въ България область безъ членове, ще слѣдва, че „самое правильное Болгарское употребленіе будетъ человѣкъ; оно будетъ правильно еще и потому, что така употребляютъ и прочіе Славянскіе народы“. И въ нѣкои руски говори имало атъ, но рускитѣ писатели и граматичи го избѣгвали, като „аномалия“ като „нѣщастна привычка на простия народъ“, каквото и е българската членна форма. И като намира цѣла „галиматия“ употребата на прѣдлогъ на за членъ, той завършва съ възгласа: „Что же кромѣ сего выиграють защитники частицъ атъ, та, то, или о? То, что Болгаре не будутъ въ состояніи писать стиховъ римами, если всѣ существительныя и во всѣхъ падежахъ будутъ имѣть только три (!!!) окончанія атъ, та, то!“.¹

Тия страшни пророчества и обвиненията въ простация и галиматия, — еднакво несъстоятелни и дори смѣшни отъ съврѣменно становище, — стресватъ не единъ ревнителъ на българското образование. И ако нѣкои сж убѣдени по-рано, че обучението на младитѣ школьники трѣбва да става на майчиния езикъ, и то споредъ познатото отъ рано наречие, сега тѣ се побояватъ за бждащето на книжовенъ езикъ и на литература и затрѣбватъ възврѣщане къмъ едно облагодородено и очистено писане, което би ни открило възможность за по-високи полети на мисълта и на творчеството. Априловъ стои въ тия години изцѣло подъ влиянието на знаменития българофилъ. Въ едно писмо до него отъ 20 декември 1837 г., гдѣто му съобщава нѣкои нѣща за вървежа на училищно дѣло и на научни издирвания въ отечеството си, той се изказва противъ членовѣтъ, понеже тѣ се различаватъ по говори и понеже ги нѣма въ другитѣ славянски езици, и прѣпо-